

Piet de Boer strooit nauwelijks kunstmest in het voorjaar en bij de stierkeuze zweert hij bij het aanhoudingspercentage.

Met een vastberaden graslandbeheer en fokbeleid realiseerde hij in 2006 een saldo van 24,48 euro per honderd kilo melk.

Ik was de lastigste, degene die het altijd beter wist', verklaart een lachende Piet de Boer (42) het besluit dat hij degene was die zich afsplitste van het familiebedrijf van 2,5 miljoen kg melk. In 1993 toog hij met zijn vrouw Sandra (37) van Edam naar het Friese Weidum en nam daar een complete veestapel en vijftig hectare over om het meegenomen quotum van 500.000 kilo vol te melken. Het bedrijf is intussen gestaag gegroeid

naar ruim 900.000 kg melk en 75 hectare, maar die eigen wil is gebleven.

Weinig krachtvoer

Zo zweert De Boer bij een systeem met bijproducten en onbeperkt weiden. Het levert hem met 93 koeien een gemiddelde productie op van 9962 kg melk met 3,99% vet en 3,72% eiwit. 'Een kwestie van vroeg naar buiten met de koeien. Dit voorjaar liepen de koeien vanaf 29

Piet en Sandra de Boer: 'Aanhoudingspercentage zegt ons meer dan duurzaamheid'

maart al dag en nacht buiten. Ik zorg dat er zo veel mogelijk vers gras wordt opgenomen en voer maar vijfhonderd kilo

krachtvoer per koe per jaar. In de zomer helemaal niets.'

De koeien krijgen het jaarrond dagelijks zeven kilo bierbostel en 22 kilo aardappelproducten. 'Ik melk 2,5 uur per keer, dus er is voldoende gelegenheid om dat op te vreten. Hoog eiwit is een kwestie van zetmeel voeren naast eiwitrijk – en dus kort – weidegras. Structuurrijk hooi en bierbostel vormen een buffer en houden de koe gezond.'

Kunstmest vanaf de zomer

Eiwitrijk weidegras wil niet zeggen dat Piet de Boer royaal is met kunstmest. Integendeel, percelen waar hij gaat weiden krijgen helemaal geen mest, ook niet in het voorjaar. 'Ik strooi 140 kg stikstof per jaar en ga pas serieus bemesten in de zomer en het najaar om

dan de grasgroei op gang te houden en roest te voorkomen. Zo houd ik ook het ureum in bedwang; in april melk ik een ureum van 17 en een eiwitgehalte van ruim 3,77 procent. Dat melkt toch ideaal? Dit voorjaar was er na een zachte winter nog voldoende gras voor de koeien.'

Beducht voor grote voorraden herfstgras is De Boer niet: 'Maaïen, maaïen, maaïen. In het najaar maaï ik niet om de opbrengst maar om voldoende aanbod van fris weidegras te houden. Maaïen staat in dienst van de beweiding, met lichte snedes heb je niet zo snel te veel. Meestal oogst ik twee grote pakken per hectare.' De meikuil bemest De Boer met tachtig kilo kas en veertig kuub drijfmest. Door het lange weideseizoen is de veehouder in staat om het melkvee de

credits: 'Een grote vaars krijgt over het algemeen sneller hoge punten voor benen en uier dan een kleine.'

Na eiwit selecteert De Boer op karakter, celgetal, melksnelheid (< 103) en beenwerk. 'Tachtig procent is dan afgefallen. Celgetalscore en melksnelheid vind ik erg belangrijk. Koeien mogen geen melk uitliggen. Ik sta liever wat langer in de melkput dan dat ik een koe met zure melk aan de benen of mastitis moet melken, daar word ik chagrijnig van.' De laatste filter is het aanhoudingspercentage, het liefst bij 36 maanden. 'Ik bel de ki en vraag dit per stier op, het cijfer moet fors boven het gemiddelde liggen. Aanhoudingspercentage zegt mij meer dan duurzaamheid, omdat het geen afgeleid getal is. Mascol scoort in Duitsland bijvoorbeeld vijftien procent boven het gemiddelde, heeft een positief eiwit en met Mtoto en Rudolph een voor mijn veestapel outcrossbloedvoering. Van Rocko en Mascol heb ik elk 150 rietjes ingezet, negentig procent van de jongste pinken is van Rocko.'

De stalfavoriet van De Boer staat droog: Klaske 163 produceerde in haar eerste lijst 8305 kg melk met 4,07% vet en 3,75% eiwit. Ze piekte met 32 kilo melk per dag en ging droog met 25 kilo. 'Dat bedoel ik met makkelijke koeien', zegt De Boer over de Salt Lake Smittydochter. Eigen stier Salt Lake Smitty is een zelfgefokte Creylozoon uit Klara 124, een Solhildochter met nog voor een achtste Zweeds roodbontbloed. Haar levensproductie in 2187 dagen bedroeg 59.292 kg melk met 5,68% vet en 4,44% eiwit. 'De zes dochters van Smitty zitten allemaal boven de 3,75% eiwit.'

De bedrijfsvoering realiseert per honderd kilo melk een saldo van 24,48 euro, 4,32 euro voerkosten (inclusief bijproducten en jongvee), 28 eurocent veeartskosten, 49 eurocent meststoffen en 0,75 euro veeverbetering. De gunstige cijfers zijn een wind in de zeilen voor de plannen van een nieuwe stal: 'De tekening ligt bij de gemeente. Ik wil 135 koeien gaan melken, dat is in mijn ogen het maximale aantal waarmee je optimaal kunt weiden. Er komt een 2 x 25 swingvermelkstal en drie productiegroepen. Selectiepoortjes zorgen ervoor dat ik kan blijven weiden, want dat zal nooit veranderen. Buiten zijn is toch het mooiste aan het boeren?'

Tijmen van Zessen

Veel weidegang en bijproducten goed voor 10.000 kilo melk met 3,70 procent eiwit

Voeren met zetmeel en gras

hele winter met de meikuil van 950 vem te voeren.

De veehouder is zich bewust van de kritiek dat de omstandigheden buiten meer wisselen dan binnen. 'Vorig jaar met de hete zomer hield ik daar rekening mee door al om half vier te gaan melken. Dan blijft de koelte van de ochtend over om te grazen. Ik vind het erger dat een koe met 35 graden binnen in een broeinest van zaagsel en bacteriën ligt dan dat ze buiten in de zon staat.'

Te veel credits voor grote koeien

Ook De Boers fokbeleid is vastberaden: 'Ik gebruik maar een paar stieren, op dit moment Mascol, Rocko, Kian en Emil. Ik fok makkelijk te managen koeien. Als de stieruitdraai voor me ligt selecteer ik eerst op percentage eiwit. Ik heb nog nooit een stier ingezet die negatief scoort voor percentage eiwit. Stieren met hoog eiwit en een gemiddelde hoogtemaat worden ondergewaardeerd. Hun dochters hebben vaak een spiertje extra, gaan langer mee en geven na twee, drie keer kalven ook veertig liter.' Grote koeien krijgen volgens De Boer te veel

Sjoukje 158 (v. Slogan), boegbeeld van de fokkerijfilosofie van Piet de Boer. Productie: 5.05 314 10.923 4,97 4,17 lw 110